

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv
Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

57. Tanoris Regis infelix co[n]uersio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

apud nos Christi lauacro ringerentur. Porrectus exinde latius ad insulas labor ad Choranum, ad Diuar, Noruam, & attinentia Goam mediterranea, etiam semel ad vsque Zeilannum quod Patres quatuor nauigarunt, vt eius insulae nouum Regem, Christi imperio subderent.

Istarum expeditionum fortunati proventus orbem Christianum mire recreabant; perferebatur enim eorum fama in Europam, tam nobili Patrum encomio, vt Vlyssiponem ad amicum scriberet Gubernator, eorum labores maiorem in modum Indiae probari, tantam enim ex iis conuersionem sequi animarum, vt ad agendas nummi gratias quisquis hanc cerneret cogereur, vitaeque sua neophytos illos primam sub Ecclesia nascente, Apostolorum formam exprimeret. Sed augustiora narratis haecenus referri potuissent, si rerum quas dicam ingentium praecelata initia, sortita non essent exitus infidos; attingendae sunt tamen breuiter, vel hoc solum vt sua diuinis iudiciis reuerentia praeteretur, & hoc erudiantur magisterio qui sunt similia tractaturi.

Est regnum Tanoris in littorali plagâ Malabarum; ab Austro Cranganor, à Septentrione Calcutium adiacet. Metropolim habet regno cognominem; agrum planum, apertum, frumenti, & palmarum feracem, cuiusvis culturae docilem & aquis caelo, terraque diuitem, qua bruma ineunte, totam late stagnantes, regionem efficiunt paludosam, nullo usquam procliuu exhauriente illas in vicinum mare: quare pingui limo, fecundant humum, absque vlla tamen salubris aerae vitiatione, leui panno incolae corpus velant, ab umbilico ad genua, caetera nudi ob caeli aestus immodicos: sunt tamen ingentis animi, maxime Naires (qua vox nobilitatem vniuersam comprehendit) principum robur praecipuum. Obtinebat hoc & propinqua regna Saracenus, idemque cultor Idolorum, magnitudine animi, & bello nominatissimus, breuique si arma liberet exere, vicinas ditiones, propriis adiecturus. Forma, praeter haec imperio digna, opulencia, largitate, morum elegantia supra barbarum spectandus, praeter omnibus tamen acri sapientique ingenio, & in religionem Christianam inde iam à teneris propenso; cuius, vt primum de illa cognouit, desiderio captus est non modò induendae, sed in regnum quoque induendae. Corroborabat hunc eius animum F. Vincentius Franciscanus, & praesidiarj arcis Ciales Lusitani, quos parum distantes, & adhibebat familiariter, & suis portubus eorum commercia libenter admittebat. Sed confinium Principum ab eo sibi timentium, & germani maioris decenni coniuratione, hanc mentem distulit, ne qui hostem externum aegre ab se valebat defendere, intestinis suorum factionibus peteretur, qui omnes profitebantur Mahometem. Vicario interim Cocinensi Ioanni Soares cum Episcopus Goanus, & Gubernator Indiae mandassent, officiose illum, & crebro viseret, incenderetque desiderio optati diu boni, anno 1549. ad eum venit, cum Cosmo Annesio & arcis Ciales Praefecto; specie quidam honoris exhibendi, re autem vera extundendi ab illo rationibus, vt tam lentas moras tandem excuteret; tantumque potuit apud il-

57
Tanoris Regis infelix conuersio.

lum explicatae lux veritatis vt suadentibus daret manus, ablueretur à Vicario sacro fonte, Ioannis appellationem, in gratiam Lusitaniae Regis, in nominalibus optaret. Hunc ad sanctum Baptisma Regina sequeretur, eique Christiano ritu confociaretur nouo coniugio. Clam & tacite omnia, Rege cultum, & mores exterius; & quòd esset Bracmanes, sectae suae notas retinente. Sunt autem haec trium intextus filorum in vnum contortus funiculum, cuius extremum in tria definit capita ex filis singulis tribus circumplexa, & dissimulari fortassis poterant insignia haec apud Indos non tam Bracmanum ethnicorum, quam Philosophorum; sed nequaquam fas erat ei annuere, vt ritus Maurorum, & Idolorum publicè usurparet, quos ad auertendam à se suspicionem legis Christianae, licere sibi exterius, animo fingebat, modò fidem Christo, mente integram seruaret. Eam ob rem eius crucifixi appressam pectori sub veste gestabat effigiem, & cum eo identidem flens colloquebatur, cruciatuum eius acerba mollitus recordatione. Attamen propria seu conscientia reclamante, seu cordatoris alterius aduersus tam caecam simulationem, admonitu, opinionem sceleris ei obiectante, vt se religione liberaret, scripsit ad Episcopum Goanum, professus se mente tam solida fidem seruare, vt esset sibi corona ipsa, vitaque carior; paratum praeterea ad Christianismi disertam ostentationem, sed arbitrari differendam, haud tam ad regnum sibi asserendum, quam Ecclesiae acquirendum; se suos sensim ad Christum Naires pellecturum, compositurum pacem vicinis cum Regibus; hinc nullo rerum nouarum timore, & quòd erat optandum praecipue, constabilita spe regni ad fidem inducendi, solemni more Christiana sacra publicè professurum. Ad se interea Apostolum aliquem destinaret, (Societatis homines hoc vocant nomine) animi consiliarium, & ductorem: cui esset Tanore constructionem Ecclesiae prope Palatium concessurus, pignus fidelitatis suae constantis, & candidae. Itum super his literis in consilium frequens ab Episcopo, & Governatore Indiae Georgio Cabrale; vocati viri nobiles triginta, Custos aedis maioris, & alij qui praestare scientia videbantur, vbi post officia regi beneuolo referenda, cum ad rem ventum est, & vtrumque disertum, an posset inculpate ethnicum palam simulare, pudor est scribere, ab eius mensura hominibus pronuntiatum id licere. Quorum rationes ad Lusitaniae Regnam cum aliis literis ab Episcopo missae, tamen meas in manus venerint abstineo reddere, quòd non dicam nihil probent; sed nec vilo colore tam crassum iudicij errorem excusent. Malim eam ab iis creditam non simulationem ethnici, sed dissimulationem solum Christiani. Quicquid sibi persuaserint boni viri, Regis dubiam mentem ita confirmarunt, vt nouem inde mensibus pergeret cultu & moribus ethnicum gerere. Lectus quidem illi est diuinorum magister Theologus, cui negotium datum Regi suadere, vt Deo confisus, laruam ethnicismi quamprimum abiceret. Fuit is Antonius Gomezus, qui rogatu Episcopi, & Governatoris ad eum statim nauigauit, susceptaque illius institutione, diuina myste-

58
Gomezus
Regem Tanore
ris, eximie
innat.

tia